

VERBINDING

Urtica De Vijfsprong toont al 25 jaar aan dat ontschotting werkt

INTERVIEW

2

'Werken op De Vijfsprong geeft mij weer zelfvertrouwen'

5 VRAGEN AAN

3

Het unieke aanbod van heilpedagogische poliklinieken

ARTIKEL

4

Bodemprocedure over Antroposofica

ARTIKEL

5

Afsluiting Applicatieopleiding

ARTIKEL

6

'Met mensen met een verstandelijke handicap kon ik gewoon mezelf zijn'

Behoeftte aan psychiatrische ondersteuning is groot

Instellingen hebben nu meer dan een jaar te maken met de modernisering van de AWBZ. Bij sociaaltherapeutisch woon- en werkgemeenschap Titurel in Putte en biologisch-dynamisch zorgbedrijf Noorderhoeve in Schoorl helpen ze mensen met psychiatrische hulpvraag. Hun ervaringen.

Door Ageeth Koning

Verbrede zorg is in de instellingen dagelijkse praktijk. Instellingen die traditiegetrouw zorg verleenden aan mensen met een verstandelijke handicap, doen dat nu ook aan mensen met psychische hulpvraag. Dat vereist specifieke kennis. Instellingen hebben behoefte aan specifieke kennis, informatie en ondersteuning. Het blijkt in de praktijk een zoektocht te zijn.

Bij Titurel in Putte (bij de Belgische grens) wonen 24 cliënten en in de dagopvang zijn momenteel twee cliënten. Wekelijks krijgt de sociaaltherapeutisch woon- en werkgemeenschap hulpvragen van mensen met psychiatrische ziektebeelden. „Die kunnen wij niet allemaal beantwoorden, omdat we de fysieke mogelijkheden niet hebben. En omdat we het al zwaar genoeg hebben met de hulpvragen die ons gesteld worden”, zegt Dymph Meeuwisse. Zij is directeur op Titurel. Ze vindt dat het medicijngebruik door de komst van mensen met een psychiatrische problematiek binnen de gemeenschap enorm toenam. „Ik ga ervan uit dat wat nodig is gegeven moet worden, maar overleg en meedenken hierin vind ik noodzakelijk.”

Praktijkvoorbeelden

Meeuwisse geeft twee voorbeelden uit de praktijk waar Titurel mee stoeit.

Twee van onze cliënten hebben dringend hulp nodig. Om hun leven wat aangenamer te maken, zijn wij bereid te gaan tot buiten de regiogrenzen en de huisarts wil hier graag aan meewerken. Beide personen hebben dwangstoornissen.

Casus 1: Vrouw A, geboren in 1976, probeert in haar dwang huisgenoten mee te nemen. Zij woont ruim vier jaar in Titurel. Met therapieën vanuit de antroposofie probeerden wij haar leven te ondersteunen, maar dit zette niet echt consequent zoden aan de dijk. Samen met vrouw A en haar moeder besloten we hulp te zoeken bij een psychiater, zodat medicamenteuze ondersteuning wellicht hulp kan bieden.

Casus 2 : Man B, geboren in 1965, woont al tien jaar in Titurel. Zijn leven voltrekt zich steeds meer buiten de gemeenschap, hoewel hij er verblijft. In het werkkritme functioneert hij, doch in vrije tijd en maaltijden trekt hij zich terug op zijn kamer, gedreven door angst over de 'drempel' te stappen.

De directeur Meeuwisse vraagt zich af of medicamenteuze therapie of gesprekken buiten de gemeenschap hulp bieden. „In de beginperiode op Titurel had hij geregeld een gesprek met een (antroposofisch) psychiater in Antwerpen, hetgeen goed werkte. Het feit dat Antwerpen toch buitenland is (verzekering!) en de psychiater eigenlijk een kinderpsychiater is, hebben een einde gebracht aan de mogelijkheden.”

Geen psychiater

Beide cliënten kwamen in Titurel vanwege hun autistische problematiek. Hun kwaliteit van leven is verhoogd, maar wij ontberen de hulp van een psychiater, merkt Meeuwisse op. De organisatie heeft recent ervaringen opgedaan met vragen om hulp aan en opnamen in het psychiatrisch ziekenhuis in de omgeving. „Onze gemeenschap kan slechts ontlast worden door tijdelijke opnamen van twee tot drie weken, omdat een bewoner suïcidaal is of er mee dreigt. Maar opname voor onze cliënten met autisme of verstandelijke handicap is een ramp. Voor deze doelgroep is geen kennis aanwezig binnen die kliniek. En wij kunnen niet echt participeren in het beleid voor de cliënt, zijn hulpvraag en het antwoord hierop.” Ze is ervan overtuigd dat medicijnen ondersteunen. „Maar als je alleen medicijnen als oplossing ziet, ga je voorbij aan de vraag die de cliënt binnen de sociaaltherapie aan ons stelt.”

Titurel probeerde een ingang te vinden bij de Bernard Lievegoed Kliniek. De kliniek adviseerde hulp te zoeken in de eigen omgeving.

Sociaaltherapeutische instellingen krijgen regelmatig hulpvragen van mensen met een psychiatrische ziektebeelden.

Kunstzinnige therapie, euritmie en muziektherapie biedt de Puttese organisatie al aan. Soms laat Titurel zich adviseren door een antroposofisch arts. „Het is niet onze huisarts en ook die hulp kan slechts incidenteel en tijdelijk zijn. Wij hebben dringend behoefte aan psychiatrische ondersteuning zodat wij vanuit onze uitgangspunten op verantwoord wijze een adequaat antwoord kunnen bieden op deze en andere vragen.”

Noorderhoeve

Gerda wil op de boerderij grenzen leren stellen, zowel in het werk als in de sociale contacten. Ze wil leren om voor zichzelf op te komen. Een ander doel op de boerderij is het behouden van structuur. In de evaluatie na drie maanden geeft ze aan vier dagen te willen werken omdat het werken haar rust geeft. De dagen thuis zijn zwaar en door het werk op de boerderij ervaart ze zin in haar leven.

In het werk leert ze los te laten wanneer het bijvoorbeeld etenstijd is of omdat er andere meer dwingende klussen te doen zijn. In de samenwerking met anderen geeft ze haar grenzen goed aan.

Op de boerderij gaat het goed. Kleine strubbelingen met de boer weet ze te hanteren door in gesprek te gaan. Er komt rust en de medicatie voor ADHD wordt afgebouwd. Bij een test blijkt dat de coördinatie tussen denken en voelen veel beter scoort dan een jaar daarvoor. Ze wil nog een half jaar op de Noorderhoeve blijven. Deze tijd wil ze gebruiken om met Arbeidsintegratie te onderzoeken wat de volgende stap kan zijn. Inmiddels is Gerda getrouwd en de relatie geeft haar extra stevigheid. In deze periode, na zeventien maanden werken op de Noorderhoeve, wordt ze zwanger en besluit om medische redenen te stoppen. In het afsluitende gesprek zegt Gerda dat ze voldoende zelfvertrouwen heeft opgebouwd om op eigen benen te staan. De individuele therapie is afgebouwd en deelname aan de ADHD-groep is gestopt. Ze vindt dat ze een andere fase in haar leven is ingegaan.

Heerlijke plek

Over de tijd op de boerderij zegt ze: 'Het was voor mij een heerlijke plek. Als het bijvoorbeeld onrustig was van binnen, ging ik op mezelf werken. Tomaten of bessen plukken. Dan kun je beter zien wat je doel ook alweer was. En als ik van buiten onrustig was, kon ik me afreageren op het planten van planten. Dan ging ik als een sneltrein. De boer vond dat natuurlijk prima omdat er zoveel werk is op een boerderij. Dat vulde elkaar goed aan. >

Lees verder op pagina 4

‘Integratie en ontmoeting zijn de meerwaardes’

Mensen met een verstandelijke beperking en met een psychiatrisch hulpvraag wonen en werken sinds mensenheugenis gescheiden. Zoniet bij Urtica De Vijfprong waar deze doelgrepen al een kwart eeuw een therapeutische leef-werkgemeenschap vormen. „Het samen werken en wonen zorgen voor mooie ontmoetingen,” zegt coördinator Derk Klein Bramel.

Door Mark van Seggelen

Snelwegen verbinden de grote steden in ons land. Hectisch en druk zijn ze. Snelheid dicteert. Naar Zutphen lijkt de wereld een ander tempo te krijgen. Snelwegen worden autowegen en later provinciale wegen. Het tempo gaat een stap verder terug met de weg naar Vorden. Buiten de bebouwde kom ligt aan een vijfprong Urtica De Vijfprong. Er heerst rust, de wereld lijkt hier in de Achterhoek te zijn gestopt. Aan de lenteson laven zich cliënten en medewerkers. In de tuinkas, in de winkel, in de keuken, op de boerderij ligt het werk voor even stil. Het is middagpauze.

Ervaringen

Het leven staat bol van ervaringen. Al die ervaringen opgedaan in het leven van Derk Klein Bramel komen tezamen in Urtica. En die ervaring begint al op jonge leeftijd. Als kind liep de nu 50-jarige ook over ditzelfde land. Zijn ouders bezaten een gemengd bedrijf met kippen, koeien, varkens en akkerbouw. Het boer-zijn was voor hem niet weggelegd. Daarvoor was het bedrijf te klein en uitbreiding was niet mogelijk. Geen nood. Op zijn zeventiende verliet hij het ouderlijk huis om bij psychiatrisch centrum Zon & Schild in Amersfoort te werken. In zijn achterzak zat de ervaring als zestienjarige met vakantiewerk in een psychiatrische instelling in Warnsveld. „Ik fietste naar school en kwam langs die instelling. De mensen met een psychiatrisch hulpvraag boeide me en ik was er nieuwsgierig naar”, motiveert hij zijn keuze. De periode dat Klein Bramel werkte bij Zon & Schild, waren zeer turbulente jaren in de gezondheidszorg. De anti-psychiatrie waaide over ons land. „Het medisch model stond centraal. De cliënt was monddood, de psychiater en de hoofdzuster waren autoritair,” vat hij samen. De schellen vielen Klein Bramel langzaam van zijn ogen. Hij werd daarbij geholpen door een nachtdienstmedewerker die boeken las over de antroposofie. De ontmoeting met de antroposofie was erg belangrijk, geeft hij aan.

Antwoorden

„In de antroposofie werden aanzetten tot antwoorden gevonden op de grote levensvragen die door de confrontatie met de soms bizarre situaties van psychiatrische patiënten werden opgeroepen. „De ongelofelijke hoeveelheid medicijnen die patiënten kregen, de slaapzalen waar dertig of meer patiënten sliepen, de strenge regels, wat was ik naïef geweest.” Voor Denedal (werknemers ijverden voor een humanitaire en democratische hulpverlening waarbij de cliënt centraal staat) zamelde hij handtekeningen in. Dat viel verkeerd bij de directie van Zon & Schild. Na vijf jaar trouwe dienst kon Klein Bramel zijn biezen pakken. Nog een andere ervaring. Met mensen die werkzaam waren in de psychiatrie en mensen met een psychiatrisch hulpvraag

kraakte hij een pand in Amersfoort. „Het was een alternatieve vorm van begeleid wonen.” Andere ervaringen in zijn leven waren het wonen en werken in Frankrijk en op Bronlaak, de studies aan de antroposofische landbouwschool Warmonderhof en de HBO-gezondheidszorg en de voorgezette opleiding voor groepstherapie en beroepsinnovatie aan de Hogeschool van Amsterdam.

Steun

Al die woon-, studie- en werkervaringen tezamen droegen er toe bij om in 1984 terug te keren naar zijn geboortegrond om daar, samen met zijn vrouw Ria en het echtpaar Weysenfeldt Urtica De Vijfprong op te richten. „Op Bronlaak merkte ik de heilzame werking die land- en tuinbouw heeft op mensen met psychische problemen. Vandaar die keuze om een psychiatrische woon- en leergemeenschap te stichten.” Zijn ouders steunden hun zoon met het initiatief. Steun kwam er ook van een Zutphense antroposofische huisarts. „De arts merkte dat mensen met een psychische stoornis moeite hadden met hun daginvulling. Kunnen we samen iets moois opbouwen, was zijn vraag. Hij verwees enkele cliënten naar ons door, omdat het werken op het land vraagt om ritme en regelmaat.” Een paar mensen met een verstandelijke handicap kwamen over van Bronlaak. De therapeutisch leef-werkgemeenschap Urtica De Vijfprong met de verschillende doelgroepen was een feit.

Dynamisch

Het samen leven en werken van verschillende doelgroepen heeft positieve effecten. „De psychiatrische cliënten gaven aan dat het contact met de mensen met een verstandelijk handicap hen anders naar hun eigen leven liet kijken. Psychiatrische hulpvragers blijven maximaal twee jaar op Urtica. Daardoor ontstaat een dynamische en levendige gemeenschap.” Een ander voordeel is volgens hem dat het verblijf maakt dat mensen opnieuw de samenhang in hun leven gaan zien. Ook voor mensen met een verstandelijke handicap heeft de ontmoeting met psychiatrische hulpvragers voordelen. „Voor hem wordt een appel gedaan op zijn innerlijke beweeglijkheid. Het maakt zijn leven rijker wanneer hij met hulpvragers omgaat. Hij kan aan nieuwe hulpvragers vertellen wat de werkzaamheden zijn. Dat geeft zelfvertrouwen.” Hoe waardevol de ontmoetingen zijn blijkt ook uit het feit dat psychiatrische cliënten na jaren nog terugkeren naar Urtica om een verjaardag van een bewoner te vieren.

Ontschotting

Voor alle AWBZ-instellingen is het mogelijk om AWBZ-breed oftewel sectoroverstijgend, extramurale producten aan te bieden. Deze ontschotting, antroposofische zorg aanbieden aan

Derk Klein Bramel vindt dat instellingen niet bang moeten zijn om zorg te bieden aan mensen met een verstandelijke beperking én met een psychiatrische hulpvraag. (foto: Mark van Seggelen)

andere doelgroepen, juicht Klein Bramel toe. Instellingen hoeven niet bang te zijn voor deze ontschotting, is zijn redenering. „De samenhang tussen de heilpedagogie en de antroposofische psychiatrie is in oorsprong aanwezig. Antroposoof Karl König wilde met de Camphill-beweging ook geen scheiding van doelgroepen. En, mensen zijn toch in de eerste plaats mens. En bij alle mensen gaat de hulp of zorgverlening toch in essentie om het steeds weer iets groter zien te krijgen van de mate van de beleefde of geleefde vrijheid. Het is de Nederlandse wet- en regelgeving geweest, waardoor er schotten kwamen. De meerwaarde van de ontschotting is de integratie en de ontmoeting.” Zo noemt Klein Bramel de mooie contacten die ontstaan tussen beide doelgroepen. „De taal die mensen met een verstandelijke handicap spreken en die doorgaans niet uiterlijk of intellectueel gericht is, heeft een positief effect op psychiatrische patiënten.” De middagpauze is voorbij. De cliënten gaan werken in de veeteelt, akkerbouw, tuinbouw, zuivel, het huis en de winkel. Hectisch is het niet. Wel straks op de Nederlandse autowegen.

Urtica de Vijfprong

Urtica de Vijfprong biedt onderdak, behandeling en zorg aan mensen met een psychiatrische problematiek en aan mensen met een verstandelijke handicap. Er wonen doorgaans veertien mensen op de Vijfprong. De overige zorg- en hulpvragers wonen thuis, zelfstandig of in het dorp in een van de huizen van de stichting. Ook diegenen die niet op de Vijfprong wonen, kunnen deelnemen aan het sociale en culturele programma en indien nodig, terugvallen op begeleiding van de Vijfprong. Urtica participeert in de Bellisgroep en kan de cliënten doorverwijzen naar andere organisaties van de Bellisgroep. Voor meer info: www.urticadevijfprong.nl.

Arta Lievegoed Groep

Derk Klein Bramel gaat per 1 augustus werken als manager verslavingszorg bij de Arta Lievegoed Groep.

COLUMN

Weet wat je doet; doe wat je weet.

Er was eens een land waar karren met ronde wielen reden. Maar ronde wielen waren oud, die waren er een eeuw eerder ook al. Een politicus die herkozen wilde worden riep dat zeshoekig eigentijds was. Hij gaf voor radio en televisie allerlei argumentatie over de schoonheid van de zeshoek, liet een commissie benoemen die bekeek hoe zeshoekige wielen stonden (ze bleken inderdaad op de assen van de wagens te passen) en zodoende werd het ronde wiel afgeschafte. Na enige tijd begaf de vering onder de karren het en leidde het veelvuldig herstel van de wegen tot opstoppingen. Ook moesten de wielen veel vaker vervangen worden dan voorheen. Maar men wist op den duur niet beter meer en de ontevredenheid groeide.

Op een dag keerde er een regeringscommissie terug van een werkbezoek aan een modern land over de oceaan: Karemia. Daar bleek veel minder geld te worden uitgegeven aan het onderhoud van wegen en de karren waren er veel beter: er was daar een moderne vinding gedaan die hier nu onverwijld moest worden ingevoerd: ronde wielen onder de karren!

Dat uit Amerika de vernieuwing komt, betoogde ik op deze plaats al eerder; het

laatste nieuws is om opleidingen in de praktijk te plaatsen, zo doen ze het nu daar. Praktijk en opleiding hebben dan een ‘educative partnership’. Een mooie gedachte, die mij sterk deed denken aan de opleiding tot Z-verpleegkundige, die binnen de instellingen werd verzorgd en waarin een systeem van klinische lessen opleidingsinhouden direct deed aansluiten op de concrete behoefte van die praktijksituatie. ‘Deed’, want onder druk van de vernieuwingsimpuls die constant van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen uitgaat, werd de opleiding tot Z-verpleegkundige, samen met de opleidingen tot A-verpleegkundige, B-verpleegkundige en Ziekenverzorgende onttrokken aan de praktijksituatie en binnen ROC’s gebracht tot één ‘brede’ opleiding Verpleegkundige en een opleiding Verzorgende. Als enige opleiding in Nederland plaatsten de opleidingsinstellingen voor heilpedagogie en sociaaltherapie, die immers ook opleidingen tot Z-verpleegkundige waren, vanuit het ROC hun opleidingen weer terug in hun eigen instellingen, zij het onder de uiteindelijke verantwoording van ROC de Mondriaan Onderwijsgroep in de Haag. Het kostte overigens enige moeite om een ROC te vinden die dit wilde, want het geld dat van O, C & W komt, gaat ook mee naar de opleidingsinstelling in de praktijk en de verantwoordelijkheid moet op afstand gedragen worden: een kwestie van vertrouwen dus. Op deze plaats nogmaals hulde aan dit ROC, die zoiets aandurfde. Uiteraard zijn er overleg en verantwoordingssituaties inge-

bouwd om het vertrouwen te schragen.

Pikant detail is dat enkele maanden geleden een delegatie van een grote zorggigant uit het zuiden van het land bij mij op bezoek kwam om te horen hoe wij dit geregeld hadden. Net als alle andere zorginstellingen hadden ook zij alle opleidingsinstellingen aan een ROC overgedragen. Maar de brede opleiding Verpleegkundige, stond inmiddels zover van de praktijk in de gehandicaptenzorg af, dat ze het eigenlijk weer zelf wilden doen, net als wij. Maar ja: alle know how was uitverkocht! En wij hadden onze kwaliteit vastgehouden en verder ontwikkeld. Beleidsdoelstellingen zijn soms nauw verbonden met het ego van politici, die graag naam willen maken, hetgeen leidt tot kortzichtigheid, waarbij geld en expertise wordt weggesmeten!

In een zich ontwikkelende samenleving, ook in antroposofisch zorgland, moeten uiteraard regelmatig keuzes worden gemaakt. Hou vast waar je goed in bent, waar je kwaliteit ligt en ontwikkel dat. Op de lange termijn investeer je in je immateriële kapitaal en in je kracht. Daarvoor moet je niet verblind zijn door vooroordelen dat het andere beter zou zijn, maar een goed overzicht hebben over de hele situatie en weten waar het nou eigenlijk om gaat! En handel vervolgens daarnaar. Weet wat je doet, doe wat je weet!

Bernard Heldt

Bronlaak houdt een open dag

Onder het motto 'Bronlaak – een dorp vol mogelijkheden' houdt sociaaltherapeutische woon- en werkgemeenschap Bronlaak in Oploo op tweede pinksterdag, 31 mei, een open dag. De dag is interessant voor mensen met een verstandelijke handicap of hun vertegenwoordigers, voor nieuw personeel en vrijwilligers of andere belangstellenden.

Bronlaak is meer dan een instelling voor zorg- en dienstverlening aan mensen met een verstandelijke handicap. Het is ook een dorpsgemeenschap waar mensen met en zonder verstandelijke handicap samenleven. Ruim 180 zorgvragers wonen in Bronlaak of in het nabijgelegen Sint Anthonis en werken in één van de vijftien werkgebieden. Dagelijks wordt daar gewerkt aan ambachtelijke producten in de kunstnijverheid, in de agrarische sector of in de dienstverlenende werkgebieden. Sinds 2003 maakt de instelling deel uit van de stichting Bronlaak-Heimdal, voor zorg en dienstverlening vanuit de antroposofie.

De Brabantse instelling wordt ontdekt door een groeiende stroom bezoekers van winkel de Waterman, waar vooral producten van de werkgebieden worden verkocht. Verder zijn er talloze bezoekers van de culturele activiteiten: de concerten, toneelvoeringen en vooral de exposities.

Op de open dag kunnen de bezoekers kennismaken met de werkgebieden en demonstreren Bronlakers hun vaardigheden op ambachtelijk gebied. Uiteraard is het ook weer mogelijk producten van hun vakmanschap te kopen.

Oriënteren

Bronlaak zoekt steeds naar nieuwe mogelijkheden om aan de zorgvraag van mensen tegemoet te komen, op het gebied van wonen, werken, logeren of andere vormen van dienstverlening. Mensen met een handicap of hun vertegenwoordigers, die hiervoor belangstelling hebben, kunnen zich op de open dag nader oriënteren. Er is een speciaal informatiepunt ingericht voor zorgvragers en hun vertegenwoordigers.

Personeel en vrijwilligers

Mede door alle voortgaande ontwikkelingen heeft Bronlaak steeds weer behoefte aan nieuw personeel en vrijwilligers. Bronlaak maakt daarom graag gebruik van de open dag en nodigt gemotiveerde mensen uit om kennis te komen maken. De organisatie biedt een inspirerende, spirituele werkomgeving met tal van mogelijkheden voor scholing en ontwikkeling. Wie geïnteresseerd is in het werken op Bronlaak – al of niet met ervaring, als medewerker of als vrijwilliger – kan bij een daarvoor ingericht informatiepunt terecht. Bronlaak is gelegen in het landschap van de Grote Slink, aan de Gemertseweg 36 in Oploo, tussen Oploo en Elsendorp. Bezoekers zijn van harte welkom van 10.00 uur tot 16.00 uur. Info: www.bronlaak.nl.

Vakopleidingen Weven en Keramiek bij Karmijn

Bij Karmijn gaan in januari 2005 weer twee nieuwe opleidingsgroepen van start. In Driebergen de opleiding 'weven op maat' en in het centrum van Utrecht 'keramiek op maat'. Op maat wil zeggen dat de opleiding afgestemd is op mensen vanaf 18 jaar met een lichte verstandelijke handicap of die anderszins speciale begeleiding nodig hebben.

Bij de weefopleiding leren mensen onder deskundige begeleiding het weven als een vak in al haar facetten. Stapsgewijs leren de deelnemers verschillende technieken, met als uitgangspunt de trefwoorden: ambachtelijk, kunstzinnig en sociaal. Er is afwisselend aandacht voor theorie en praktijk. Het leer-doeboek met eenvoudige tekst en veel tekeningen en foto's biedt daarbij ondersteuning en is speciaal ontwikkeld voor deze doelgroep. Er worden stalen geweven en in het laatste jaar van de opleiding is er ook ruimte om een eigen eindwerkstuk te maken. Een halve dag per week besteedt de opleiding aandacht aan kunstzinnige vorming. Weven is een uitstekend middel om een goede houding en een werkaanpak te leren. Het vereist doorzettings- en concentratievermogen, nauwkeurigheid en zelfstandigheid.

Weefervaring

Van de opleidingsgroep die in januari 2002 met 6 cursisten begon, hadden sommigen nog maar weinig weefervaring. Een cursist die al 20 jaar in opdracht weefde, kreeg nu de ruimte om iets voor zichzelf te doen en allerlei nieuwe technieken uit te proberen. Hij geniet nu zichtbaar van alle staaltjes in zijn eigen boek.

Momenteel zijn de cursisten bezig met het ontwerpen voor hun eindwerkstuk met ook nu weer verrassende resultaten. Een van hen heeft zelfs een ontwerp gemaakt voor een te weven broek, een ander ontwerpt een wandkleed met een speciale inlegtechniek. Karmijn verzorgt ook een keramiekopleiding op maat, volgens dezelfde uitgangspunten als de weefopleiding. Deze vindt plaats aan de Oude Gracht in Utrecht. Vrijdag 10 en zaterdag 11 december 2004 worden beide opleidingen afgesloten met de uitreiking van de certificaten en een feestelijke eindexpositie. Informatie hierover volgt nog.

Voor informatie over de nieuwe opleidingsgroepen kunt u terecht bij: Gerry Zaremba of Marijke Jochijms, Arnhemse bovenweg 285b, 3971 MH Driebergen, telefoon (0343) 51 40 19 of Karmijn@itawegman.nl.

Training omgaan met agressie

De stichting Michaelshoeve/Overkempe geeft trainingen omgaan met agressie op de werkvloer. Gebruikt wordt gemaakt volgens de Radar-methode, met integratie van CFB (Controle & Fysieke Beheersing). 18 Medewerkers van Overkempe namen deel aan de trainingen en 36 van Michaelshoeve.

Groepsleider Michael Knoester van het Joseph Beuyshuis liet zich in 2003 opleiden om collega's te trainen. Hij deed dit samen met Bas Sipman van de Michaelshoeve. In totaal namen achttien mensen binnen Overkempe deel en worden er nog zestien personen opgeleid door Michael en Bas. Op de Michaelshoeve zijn er 36 mensen opgeleid.

De cursus duurt vier dagen, daarin worden theorie en praktijk afgewisseld. Het voornaamste doel van de training is het vergroten van de veiligheid van zowel de bewoner als medewerker. Preventief werken is daarbij erg belangrijk. „Door het creëren van bewustwording en het benadrukken van het waarnemen van gedrag, leren de cursisten hoe ze situaties voor kunnen zijn,” zegt trainer Michael Knoester.

Radar-methode

De Radar-methode is de kern van de training. Hiermee kunnen deelnemers agressief gedrag een plek geven en er gepast op reageren. De classificatie bestaat uit vier hoofd niveaus: assertiviteit, agitatie, dreigend verbaal/ fysiek agressief gedrag en fysiek gewelddadig gedrag. Deze zijn weer onder te verdelen in verschillende gradaties. Bij elk niveau hoort een andere interventie (reactie van de begeleider). Bij bijvoorbeeld agitatie biedt de begeleider ruimte en gedragsalternatieven. De cursisten leren de verschillende uiterlijke kenmerken die bij deze niveaus horen.

Lees verder op pagina 4

5 VRAGEN AAN

Akke Schut

Akke Schut (38) verblijft op therapeutische leef-werkgemeenschap De Vijfsprong. 'Door de woelige voorgaande jaren heb ik behoefte aan een rustige, opbouwende omgeving.'

'Werken op De Vijfsprong geeft mij weer zelfvertrouwen'

Door Ageeth Koning

Wat is je achtergrond?

Na mijn studie rechten en voor de geboorte van mijn dochtertje Renske was ik officemanager bij een communicatieadviesbureau in Amsterdam. Een half jaar na de geboorte kreeg ik door een samenloop van omstandigheden een burn-out. Door de verhuizing vlak na de bevalling, problemen met mijn dochtertje na de geboorte (zij was enkele dagen in levensgevaar en moest

'Ik hoop nooit meer in een burn-out situatie terecht te komen.' (foto Akke Schut)

enkele dagen op de intensive care), de organisatie waar ik werkte was in een enorme groeifase en toen ik drie maanden na de bevalling weer ging werken, merkte ik al snel dat ik de werkdruk niet meer aankon. Een half jaar na de geboorte van Renske was duidelijk dat zij geen hersenbeschadiging had opgelopen. Vanaf dat moment stortte ik in. Ik dacht dat een paar weken uitrusten voldoende zou zijn, maar dit was helaas niet het geval.

Hoe kwam je bij de Vijfsprong terecht?

Om weer op te krabbelen heb ik onder meer drie jaar psychotherapie en een half jaar een nog intensievere therapie gehad. Helaas bleek deze vorm van therapie (vooral gericht op inzicht) voor mij onvoldoende te werken. Ik bleef last houden van panieklachten, vermoeidheid, concentratieproblemen en depressies. Dit escaleerde vorig jaar waardoor ik enkele tijd moest worden opgenomen in het Lucas Andreas Ziekenhuis in Amsterdam. De psychiaters legden alleen een noodverbandje aan; ze schreven medicijnen voor. Ik ben toen op zoek gegaan naar een andere instelling waar ik verder geholpen zou kunnen worden en vond die bij De Vijfsprong. Ik koos twee maanden geleden voor deze woon- en leefgemeenschap, vanwege de professionaliteit van de instelling, de combinatie van werken in de natuur en therapie en de samenstelling van de groep mensen waarmee je werkt (mensen uit de psychiatrie en mensen met een verstandelijke beperking). Verder sprak mij aan de nadruk op ritme en regelmaat. Door de woelige voorgaande jaren had ik erg behoefte aan een rustige, opbouwende omgeving. Dat mijn dochtertje voor een tijd grotendeels door mijn man moet laten verzorgen, is voor mij een offer. Maar ik denk dat mijn zesjarige dochter meer gebaat is bij een moeder die goed in haar vel zit dan een moeder die vaak ziek is.

Wat voor werk doe je op De Vijfsprong?

Ik mest de stallen uit, voer de koeien, verzorg het land, maal graan voor de koeien en houd het erf schoon. Door lichamelijk werk te verrichten en veel buiten te zijn wordt mijn conditie weer opgebouwd en kan ik mij beter ontspannen. Voor mij is de belangrijkste kwaliteit van dit werk 'back to the basics'.

Bracht de antroposofische leefgemeenschap je tot andere inzichten?

Ik voel mij na twee maanden fitter en ik krijg weer wat meer zelfvertrouwen dat ik werken weer aankan. De combinatie werken in de natuur, het vaste ritme en het bestaan van verschillende werkgebieden spreekt mij aan. Door de verschillende werkgebieden kun je ontdekken waar je vaardigheden liggen en waar de knelpunten. Werken geeft weer zelfvertrouwen, je maakt weer onderdeel uit van een groep.

Wat spreekt je aan in De Vijfsprong?

Als je een tijd uit de roulatie bent door ziekte kun je in een isolement raken. Dat je wordt opgenomen in een groep is dan wel heel prettig. Je voelt je weer gewaardeerd en je wordt niet de hele tijd herinnerd aan je ziektebeeld zoals in de reguliere psychiatrie. Ik hoop op De Vijfsprong te leren hoe ik beter met mijn energie om kan gaan en nooit weer in een burn-out situatie terecht kom zoals na mijn bevalling. Daar ga ik voor. Wat er misschien in de toekomst ontwikkeld zou kunnen worden is een verdieping van de nazorg. Ik denk dan zelf bijvoorbeeld aan begeleiding naar regulier werk en beroepskeuze.

Vervolg pagina 1:

Behoeft aan psychiatrische ondersteuning is groot

Het was voor mij best een klap om naast het werken aan mijn verslavingsprobleem op mijn zesentwintigste te horen te krijgen dat ik ADHD heb. Plotseling snap je waarom je zoveel teleurstelling achter de rug hebt in het werk. Dan is het leven niet zo geweldig. Ik heb er behoorlijk hard voor moeten knokken. Op de boerderij ben je omgeven van leven. Dat was nog de mooiste ervaring. Voelen dat je leeft. Golven van geluk. Wat betreft de mensen met een verstandelijke handicap? Je kunt met hen gewoon jezelf zijn. Je hoeft geen masker op te doen. Dat was een goed gevoel. Ze waren ook altijd in voor een geintje. En als ze je lief vonden lieten ze dat overduidelijk merken, door een tekening te maken of een knuffel te geven. Je moet wel duidelijk zijn met je grenzen. Ja, voor mij was de boerderij, het buitenleven gezond. Gezond voor mijn geest en voor mijn lichaam.'

Regelmatig bezoekt Gerda nog de boerderij. Nu gewoon als gast, een stralende moeder, met haar man en inmiddels twee kinderen.

(Bron: interview van Toos Verbeek uit het boekje Landbouw verbindt! Omslag 2002 ISBN 90-9015945-2)

Het unieke aanbod van poliklinieken

Arts Martin Niemeijer en onderzoeker voor het HPV, gaat in dit artikel in op de poliklinieken voor Kinder- en Jeugdpsychiatrie en Verstandelijk Gehandicaptenzorg.

Door Martin Niemeijer

Naar alle windstreken is er een toegankelijkheid voor (heilpedagogische) poliklinieken. Meer dan tien jaar geleden als eerste in Zeist (Polikliniek voor kinder- en jeugdpsychiatrie en later Trialis), gevolgd door Alkmaar (Dienstencentrum Queeste), Den Haag (Haags Kinder- en Jeugdtherapeutisch) en recent in Zutphen (De Twee Stromen) zijn deze poliklinieken ontstaan. In kleinschalige voorzieningen en met lage drempels bieden de poliklinieken hulp in een direct contact met de cliënt. De initiatiefnemers waren mensen met een lange ervaring die de kans kregen om hun idealen voor heilpedagogische hulpverlening nieuw gestalte te geven.

Doelgroep

Kinderen en (jong-)volwassenen met hun ouders/verzorgers kunnen terecht met hun vragen. Enkele van de mogelijke vragen zijn: wat is er aan de hand met mijn kind; is er sprake van een ontwikkelingsstoornis of van psychiatrische problematiek; hoe om te gaan met de onrust en overbeweeglijkheid, de contactproblematiek, de angstproblemen van ons kind?

In het begin was de doelgroep vooral afkomstig uit verwijzingen van antroposofische (huis-)artsen en, op verzoek van ouders van kinderen op vrije scholen, van reguliere artsen. Dit vormt nu nog minder dan de helft van de verwijzingen. Door goede ervaringen van cliënten breidde dit zich uit tot een veel gevarieerder doelgroep die via reguliere artsen wordt doorverwezen.

Ontstaan

De Twee Stromen en het Haags Kinder- en Jeugdtherapeutisch zijn ontstaan uit een samenwerkingsverband van een antroposofisch geïnspireerde instelling voor verstandelijk gehandicaptenzorg, zoals de Stichting Michaelshoeve-Overkempe en de Ita Wegman Stichting, met de sector Kinder- en Jeugdpsychiatrie van Zonnehuizen Veldheim Stenia. Dienstencentrum Queeste is een initiatief van de Raphaëlstichting en biedt naast poliklinische hulp onder meer ambulante begeleiding. In Zeist is de Polikliniek voor Kinder- en Jeugdpsychiatrie een eigen initiatief van Zonnehuizen Veldheim Stenia. Trialis is ontstaan uit de samenwerking van Stichting Camphillgemeenschap Christophorus, de Ita Wegman Stichting en Zonnehuizen Veldheim Stenia.

Onderzoek en diagnostiek

Deskundigheid is aanwezig voor onderzoek op geleide van de hulpvraag, met een intakegesprek, ontwikkelingsanamnese, psychodiagnostisch en psychiatrisch onderzoek, gezins- en systeemonderzoek en medisch-constitutioneel onderzoek. Het onderzoek wordt afgesloten met een bespreking in het multidisciplinaire team. In deze bespreking vindt beeldvorming en diagnostiek plaats, waarop het advies aan de cliënt is gebaseerd. Dit advies wordt aan ouders en/of de jongere voorgelegd en in overleg ten uitvoer gebracht.

Behandeling

De uitwendige behandelingen en kunstzinnige therapieën maken deel uit van de behandelingsmogelijkheden, naast psychotherapie, medicamenteuze therapie en op de ouders gerichte begeleiding en systeemtherapie.

Belangrijk is dat er een nauwe samenwerking is met de ambulante zorgverlening, zodat aanvullende ondersteuning voor het kind en het gezin geboden kan worden.

Bij elkaar bieden de poliklinieken een uniek aanbod van de antroposofisch geïnspireerde zorg voor kinderen en (jong-)volwassenen met een verstandelijke en een psychiatrische problematiek.

Alle poliklinieken zijn óf onder eigen naam, óf onder de stichting waarbij zij zijn aangesloten te vinden op het internet. Alle instellingen of stichtingen zijn te vinden op de website van het Heilpedagogisch Verbond; www.heilpedagogie.nl.

Vervolg pagina 3:

Training omgaan met agressie

Aan de hand van deze radarclassificatie bespreken de cursisten ook eigen ingebrachte situaties. Peggy van de Schepop (Ita Wegmanhuis) kijkt positief terug op de vier dagen en is ook erg tevreden over de opbouw van de cursus. „Ik leerde hoe iemand spanning opbouwt en hoe je deze stadia kunt herkennen.“ Over de toepasbaarheid van de training merkt ze op: „Ik krijg meer zelfvertrouwen, omdat ik beter weet wat me te doen staat.“

CFB-technieken

Het aanleren van de CFB-technieken, de veiligheidstechnieken die de kans op blessure en letsel zo klein mogelijk maken, is een belangrijk onderdeel van de training. „Het gaat hierbij om respectvolle technieken die zo min mogelijk agressie oproepen met zo min mogelijk kans op letsel voor beide partijen,“ benadrukt Michael. Bijvoorbeeld wat te doen als iemand je bij de arm of haren vastpakt en hoe je iemand met meerdere personen naar een stille ruimte kunt brengen om tot rust te komen.

De training bestaat ook uit onderdelen zoals het bespreken van de beroepshouding. Aandacht is er voor communicatie. Ook besteedt de training aandacht aan het eerste opvanggesprek, hoe je je collega zo goed mogelijk kunt begeleiden nadat er iets is voorgevallen op het werk.

Michael Knoester en Bas Sipman zijn ook bereid om teams in andere HPV-instellingen te trainen. Info: gerda.michael@hccnet.nl.

STUDIE OPEN DAGEN EN SYMPOSIA

• **Congres Rio's nieuwe stijl**, 27 mei, Crowne Plaza Den Haag Promenade, organisatie: Elsevier Congressen, info: (070) 441 57 57, www.elseviercongressen.nl.

• **Van AWBZ naar Maatschappelijke zorg** – wie wordt er beter van?, 27 mei, studiedag in Golden Tulip Hotel Figi te Zeist, organisatie en info: Medilex, (030) 693 38 87, www.medilex.nl.

• **Open dag op Bronlaak**, 31 mei van 10.00 tot 16.00 uur, ontmoeting met Bronlakers, bezichtiging van werkgebieden en huizen, stands en terrasjes, verkoop van producten, informatie over zorg- en dienstverlening, werving van medewerkers en vrijwilligers. Info: (0485) 388 992, www.bronlaak.nl.

• **Themadag Heilpedagogisch Verbond**, Zijn wij wie wij zijn? Vrijdag 4 juni, 13.00 tot 20.00 uur. Antropia Landgoed de Reehorst, Hoofdstraat 20, Driebergen (tussen A 12 afrit 20 en NS station Driebergen-Zeist). Over ontmoeting op het gebied van identiteit en inhoud, gericht op de gehele antroposofisch geïnspireerde zorgverlening. Op deze themadag wordt gebruik gemaakt van de 'open space methode', waarbij de deelnemers zelf kunnen aangeven aan welke inhoudelijke thema's zij in de werkgroepen willen werken. Theater Totaal, een groep van spelers met een verstandelijke beperking, sluit de dag af. Deelname gratis, vrijwillige bijdrage voor de maaltijd. Brochure en aanmelding: Heilpedagogisch Verbond (zie colofon) www.heilpedagogie.nl.

• **Congres Mededingingsregels en de rol van de zorgautoriteit**, 8 juni, Holiday Inn, Leiden, organisatie: Elsevier Congressen, info: (070) 441 57 57, www.elseviercongressen.nl.

• **Congres Organisatie allochtone ouderenzorg**, 9 juni, Meeting Plaza, Maarssen, organisatie: Elsevier Congressen, informatie: (070) 441 57 57, www.elseviercongressen.nl.

• **Seksuele voorlichting** aan mensen met een verstandelijke beperking en het belang van een juiste begeleidingsstijl, 10 juni, Zalencentrum De Pineta, Elspeterweg 6 in Nunspeet. Een interactieve studiebijeenkomst over seksuele voorlichting, een dag waarbij alle functies welkom zijn. Door Ellen Suykerbeek, seksuoloog en Erik Bosch, orthopedagoog. Informatie en aanmelding Erik Bosch, tel. (0546) 57 61 37), e-mail e-bosch@cistron.nl of Ellen Suykerbuyk, tel. (026) 370 20 70, e-mail ellen.suykerbuyk@wxs.nl.

• **Open dag Noorderhoeve in Schoorl**, zaterdag 19 juni van 10.00 uur tot 16.00 uur. Tijdens de grote manifestatie 'Kunst en Koe 2004' kunnen bezoekers op een bijzondere manier kennismaken met de boerderij. Verhalenvertellers, rondleidingen, exposerende kunstenaars, muziek en een proeverij geven genoeg mogelijkheden om de wereld van bijzondere landbouw met bijzondere mensen te ontdekken op: De Noorderhoeve Duinweg 125 1871 AH Schoorl, www.noorderhoeve.nl.

• **Leergang 'diagnostiek van seksueel misbruik van mensen met een verstandelijke beperking'**, 24 september, 8 oktober, 5 en 19 november en 10 december, iedere dag van 09.30 tot 16.30 uur in M.F.C. De Banjaard, Den Haag. Een geaccrediteerde leergang van 10 dagdelen voor gedragsdeskundigen door drs. Aafke Scharloo. Info en aanmelding Erik Bosch, tel. (0546) 57 61 37), e-mail e-bosch@cistron.nl of Ellen Suykerbuyk, tel. (026) 370 20 70, e-mail ellen.suykerbuyk@wxs.nl.

• **Zomerconferentie Tussen Bron en Actualiteit**, met Frank Teichman, 11 t/m 17 juli, Antropia, Landgoed de Reehorst Hoofdstraat 20 Driebergen (tussen A 12 afrit 20 en NS station Driebergen-Zeist). Werk- en ontmoetingsbijeenkomst waarbij de wederzijdse herkenning van idealen en de vragen van deze tijd op de voorgrond staan. Achterliggend ideaal daarbij is antroposofie beleefbaar te maken als samenhangend organisme dat wortelt in de geestelijke realiteit en actualiteit. Info en aanmelding: zomerconf2004@planet.nl of (030) 692 59 41. Brochure ook bij het Heilpedagogisch Verbond (zie colofon) verkrijgbaar.

• **Open Dag Zorgboerderijen**, 26 juni. Meer info is te vinden op de website van het steunpunt vinden www.landbouwzorg.nl.

• **Seksualiteit, intimiteit, relatievorming en seksuele voorlichting** in het leven van mensen met een verstandelijke beperking, 5 en 12 oktober, 2, 16 en 23 november, conferentiecentrum Samaya in Werkhoven. Door Ellen Suykerbeek, seksuoloog en Erik Bosch, orthopedagoog. Info en aanmelding Erik Bosch, tel. (0546) 57 61 37), e-mail e-bosch@cistron.nl of Ellen Suykerbuyk, tel. (026) 370 20 70, e-mail ellen.suykerbuyk@wxs.nl.

EN VERDER

Bodemprocedure over Antroposofica

Op 26 april vond de zitting in de Bodemprocedure plaats, die het PPAG, de NVAA, Weleda en Wala hebben aangespannen tegen de Staat der Nederlanden. Deze procedure gaat over de vraag of de overheid verplicht is om een regeling te treffen voor de niet-registreerbare antroposofica, respectievelijk of zij daartoe de mogelijkheid heeft op basis van de EU-richtlijnen.

De uitkomst van deze zitting is van groot belang. Niet alleen voor de situatie in Nederland maar ook op termijn voor de antroposofische geneesmiddelen in andere lidstaten van de EU.

De actiegroep Behoud Antroposofica heeft ervoor gezorgd dat op 26 april a.s. bij de rechtzitting ook een gepaste publieke belangstelling aanwezig was, waaronder o.a. leden van het PPAG, de NVAA, Weleda, Wala, AViN en FAG. Toegezegd is dat de uitspraak zal volgen op 30 juni a.s.

Het PPAG is het Patiënten Platform Antroposofische Gezondheidszorg, NVAA staat voor Nederlandse Vereniging van Antroposofische Artsen en Weleda en Wala zijn antroposofisch geneesmiddelenfabrikanten.

Voor meer info: www.antroposofica.nl.

Website van ouderverenigingen over AWBZ

De Federatie van Ouderverenigingen (FvO) is een speciaal meldpunt AWBZ en eigen bijdragen begonnen, in reactie op de vele onduidelijkheden rond de gemoderniseerde AWBZ. Op www.ikkieszelf.nl staat praktische informatie en inventariseert de FvO knelpunten en vragen van mensen met een verstandelijke handicap en hun ouders. (bron: nieuwsbrief Zorgvisie)

Toertocht in de Brabantse Kempen

Op zondag 13 juni staat de toertocht Road Runner voor mensen met een verstandelijke beperking gepland. De deelnemers mogen een dagje meerijden met chauffeurs. Circa honderd bijzondere wagens zoals speciale trucks, oldtimers, sportwagens en legervoertuigen zullen deze dag klaar staan. Vertrek- en eindpunt van Road Runner is het Meiveld in Veldhoven. De deelnemende voertuigen worden daar ook tentoongesteld als een soort openlucht-automuseum. Een muziekoptreden vormt de afsluiting van de dag. Info: (040) 255 42 40 of Heike 47, 5508 PA in Veldhoven.

VACATURES

Zorgmanager voor 32 uur per week

Organisatie: De Beukenhof is een sociaaltherapeutische boerderijgemeenschap. Op deze zorgboerderij wonen en werken ongeveer 30 mensen met een verstandelijke handicap.

Taak: Als zorgmanager werk je nauw samen met de manager algemene zaken. Je draagt bij aan de ontwikkeling van beleid en weet dit beleid ook uit te dragen naar de medewerkers door zelf het praktische voorbeeld te geven.

Onze wensen: Opleiding in de zorg op HBO+ of universitair niveau; minimaal 5 jaar werkervaring in de zorg; ervaring met het werken vanuit het antroposofische mens- en wereldbeeld of een stevige interesse je daarin te scholen en de wil je daarmee te verbinden; kennis en vaardigheden op het gebied van leidinggeven en coachen en kennis van de biologisch-dynamische landbouw is een pre.

Wij bieden: Interessante werkplek op een mooie locatie in een veelzijdige gemeenschap; veel aandacht voor scholing en persoonlijke ontwikkeling; salariering volgens CAO Gehandicaptenzorg, schaal 60.

Reactie: schriftelijk, o.v.v. van sollicitatie zorgmanager, vóór 14 mei naar: Stichting De Beukenhof t.a.v. C.I.M Weterings, personeelsfunctionaris, Vuchtschootseweg 41, 4838 GJ Breda. E-mail: kimw@stichtingdebeukenhof.nl. De eerste selectiegesprekken zijn in week 22.

Info: (076) 524 60 03 (op ma. en wo. van 09.00 uur tot 12.00 uur)

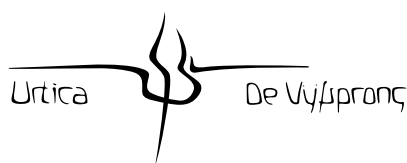
De Beukenhof
Sociaaltherapeutische Boerderijgemeenschap

Bellis Groep

Directeur (mlv) 32-36 uur

Organisatie: Urtica De Vijfsprong in Vorden (GLD) is een therapeutische leef-werkgemeenschap die participeert in de Bellisgroep.

Onze wensen: Meerjarige leidinggevende ervaring bij voorkeur in de combinatie landbouw-zorg; kennis van de ontwikkelingen in de gezondheidszorg; visie op de combinatie landbouw/zorg en de ontwikkelingen in de gezondheidszorg; een levende eigentijdse verbinding met de antroposofie.

Wij bieden: Een arbeidsovereenkomst voor een jaar met uitzicht op een overeenkomst voor onbepaalde tijd; arbeidsvoorwaarden op basis van de CAO-Gehandicaptenzorg (FWG 60/65).

Info: Gerard Besten (bestuurder van de Bellisgroep) (0575) 56 86 00 of bij Ad van der Hulst (extern adviseur) 06-224-559-02.

Info: www.urticadevijfsprong.nl of www.bellisgroep.nl.

Procedure: CAPO-Accent (www.capo-accent.nl) begeleidt de procedure. Uw brief en cv dient uiterlijk op 7 mei in het bezit te zijn van CAPO-Accent t.a.v. Dhr. A. van der Hulst p/a Zandpoort 15a, 7411 BL Deventer of info@capo-accent.nl. De gesprekken zijn op 19 mei. Een assesment kan deel uit maken van de procedure.

Arts, in overleg 14,4 tot 21,6 uur per week (40-60%)

Organisatie: Camphill gemeenschap Christophorus in Bosch en Duin.

Taak: De arts is samen met collega's verantwoordelijk voor de directe medische zorg in de instelling.

De arts maakt deel uit van het multidisciplinaire team en heeft een actieve rol tijdens de ontwikkelingsbesprekingen. Van de arts wordt verwacht dat er contacten worden onderhouden met interne relaties, met interdisciplinaire en relevante externe collegae. Daarnaast is het mogelijk dat er scholing gegeven wordt aan medewerkers binnen de zorg. Het adviseren en begeleiden van ouders, leerkrachten en medewerkers aangaande de medische zorg behoort ook tot de taken.

Onze wensen: Een afgeronde opleiding als arts; registratie als AVG-arts is een pre; ervaring in het werken met verstandelijk gehandicapte kinderen en jongvolwassenen is een pre; kennis en ervaring in het werken vanuit antroposofische grondslag is een pre.

Wij bieden: Het werken in een enthousiast team bestaande uit 15 medewerkers; Een organisatie die de ontwikkeling van bewoner en medewerker nastreeft; een dienstverband voor één jaar met uitzicht op vast; arbeidsvoorwaarden volgens CAO-gehandicaptenzorg; Salarisindeling volgens FWG 70, met een maximum van € 5.200,- (bruto, gebaseerd op een fulltime betrekking).

Info: Evert Hoefman, 06-21570381 of Christa van Tellingen (030) 693 52 22 of

www.Christophorus.nl. De schriftelijke sollicitatie kunt u tot 20 mei a.s. sturen aan:

Stichting Christophorus, t.a.v. Marieke van Stempvoort, Duinweg 35, 3735 LC Bosch en Duin,

of: m.van.stempvoort@Christophorus.nl. Gesprekken vinden plaats op woensdagochtend 26 mei.

Cliënten herzien zorgplan

Met een vragenlijst kunnen mensen met een verstandelijke handicap of hun familie zelf bekijken op welke zorg ze vanuit de AWBZ recht hebben. De vragenlijst is gemaakt door de vereniging WOI. De vereniging is een werkverband van ouder- en familieverenigingen van verstandelijk gehandicapten die in instellingen verblijven. Volgens het WOI kan de vragenlijst gebruikt worden als een checklist om te controleren of bij de indicatiestelling of in het zorgplan alle functies van de gemoderniseerde AWBZ aan de orde gekomen zijn. Op deze manier kunnen cliënten of hun familie zelf het zorgplan actualiseren. Ook de ondersteuning die MEE geeft is in de vragenlijst opgenomen. (bron: nieuwsbrief Zorgvisie)

BERICHTEN

Voorjaarsmarkt Scorlewald

De voorjaarsmarkt van Scorlewald vindt plaats op zaterdag 15 mei van 10.00 tot 15.00 uur op het Middenplein. De voorjaarsmarkt is een gezellige gelegenheid om elkaar te ontmoeten. De werkplaatsen van Scorlewald presenteren zich en de producten worden vol trots verkocht door de werknemers achter de kramen op het Middenplein. De hele dag is er levende muziek en de kinderen kunnen een rondrit met de ponywagens maken.

Nieuw is de Kunstverjaardagskalender die op deze dag te koop is. De kalender is samengesteld met schilderijen die gemaakt zijn in de Vrije Werkplaats en het Atelier. De opbrengst van de markt is voor een goed doel.

Nieuwe krant voor Driekant in Zutphen

Ambachtscentrum Driekant in Zutphen heeft een nieuwe krant, genaamd Driekrant met als thema Arbeidsintegratie. Doel van deze krant is om mensen voor Driekant te interesseren. Het kan gaan om mensen die een leer-of arbeidsintegratieplaats zoeken of mensen die Driekant financieel of anderszins willen steunen. De eerste krant nam burgemeester A. Gerritsen van Zutphen in ontvangst. Hij benadrukte dat bij rondleidingen van zijn gasten door Zutphen hij altijd trots wijst op het unieke bedrijf Driekant.

Met de krant wil het kleinschalige ambachtscentrum laten zien hoe je uitgangspunten als productie, vorming en kunst kunt integreren. Na zeven jaar kan gezegd worden dat het bedrijf gezond is en praktijkleerplaatsen biedt voor zo'n 16 mensen.

Website Heimdall

Stichting Heimdall in Brummen heeft sinds kort een eigen website. U kunt deze vinden onder www.heimdall.nl.

OPROEPEN

Berichten van Azarias

Beroepsvereniging Azarias zoekt enthousiaste bestuursleden die willen bijdragen aan de groei en ontwikkeling van de beroepsvereniging. Voor meer informatie? Bel voorzitter Alexandra Buijsman: 06-10 88 63 59.

Vooraankondiging

Azarias geeft in het najaar de cursus 'Sociale innovatie'.

Op zoek naar een nieuw sociaal werkklimaat? De cursus is voor leden en belangstellenden en wordt gegeven met medewerking van Ferd van Koolwijk. Hij heeft twintig jaar ervaring als organisatieadviseur en is schrijver van het boek 'Ophouden met vergaderen'.

De onderwerpen die aan bod komen zijn: praktische menskunde, oefeningen mens ken uzelf, een nieuwe manier van vergaderen; gespreksvaardigheden en handvatten voor het diagnosticeren van het sociale werkklimaat.

Plaats: de cursus wordt ergens midden in het land gegeven. Tijd: oriëntatiedag in september, daarna eens per maand twee dagdelen.

Meer informatie over data, kosten en de plaats volgen in de volgende Verbinding.

www.azarias.nl of mail naar: info@azarias.nl

Afsluiting Applicatieopleiding tot therapeutisch begeleider

Op woensdag 7 april vonden de eindgesprekken plaats voor de cursisten van de applicatieopleiding tot therapeutisch begeleider. 18 cursisten behaalden het getuigschrift. De gecommiteerde vanuit ROC de Mondriaan Onderwijsgroep, Jelske Talstra, sprak van een kwalitatief hoog niveau. Tot slot werden de kersverse beroepsgenoten door beroepsvereniging Azarias welkom geheten in hun nieuwe beroepsgroep door een toespraakje van Marianne de Jonge, secretaris van Azarias.

Applicatieopleiding: het mes snijdt aan vier kanten

Tijdens de afsluiting van de Applicatieopleiding tot therapeutisch begeleider hield Bernard Heldt, algemeen secretaris van het Heilpedagogisch Verbond een inleiding. Hiervan een korte samenvatting.

Door Bernard Heldt

In de eerste plaats zou ik de applicatiecommissie, de docenten, de coaches, de opleidingscoördinator Alexandra Buijsman, maar zeker ook de cursisten willen danken voor hun inzet, waardoor deze pilotfase van de applicatieopleiding tot een goed eind is gebracht. Er zijn 23 cursisten begonnen, 18 hebben vandaag hun getuigschrift behaald, 1 volgt hopelijk in de nabije toekomst. Vandaag hebben we een score van 78% geslaagden.

In toenemende mate komen er medewerkers in de antroposofische geïnspireerde zorgverlening en ondersteuning werken die een reguliere beroepsopleiding voor de zorgsector hebben. Zo ontstond er naast onze eigen opleiding heilpedagogie/sociaaltherapie behoefte aan een opleiding tot heilpedagoog en sociaaltherapeut, ook wel therapeutisch begeleider genoemd, die op deze eerdere beroepsopleiding kon aansluiten. Hiertoe werd de inhoud van het Internationale Handboek Opleidingen Heilpedagogie/Sociaaltherapie aan de Nederlandse situatie aangepast. De structuur van de opleiding volgt de antroposofische zorgmethodiek die van vraagstelling, via waarnemen, beeldvorming, en dergelijke tot evalueren loopt.

De geslaagden ondertekenen hun getuigschrift

Opleidingsdagen

We kwamen op 30 opleidingsdagen. Omdat de echte beroepsdeskundigheid in de praktijk wordt opgedaan is er een werkboek Beroepspraktijkvorming ontwikkeld, waar de praktijkleerdoelen instaan. Om goed aan dit praktijkleerproces te werken heeft de cursist tijd nodig. De 30 lesdagen zijn uitgespreid over 1 1/2 praktijkjaren. Meer en langer vonden we niet verantwoord; aan lijden moet ook een eind komen, ook al is het oplijden.

Dat het mes aan vier kanten snijdt, heeft te maken met:

1. Er wordt opgeleid tot het internationaal erkende getuigschrift Heilpedagogie/Sociaaltherapie - therapeutische begeleiding - waardoor de geslaagden internationaal in de heilpedagogische beweging erkend zijn. Dat is de ene scherpe kant van het mes;
2. Op basis van de eerder behaalde reguliere en opgedane praktijkervaringen kan via de 'doorstroomopleiding' waar de applicatieopleiding het belangrijkste onderdeel van is, het erkende vakdiploma: SPW-4 worden behaald. Voor de 10 cursisten die hiervan gebruik maken, stelt de Mondriaan Onderwijsgroep een specifiek individueel traject vast. We hebben hiermee een belangrijk instrument om 'herintreders' actueel en zeer gedegen aanvullend op te leiden. Met het SPW-4 diploma kun je in het hele Nederlandse beroepsveld aan het werk. En heb je met een aantrekkelijke korting van één jaar toegang tot de opleiding tot Sociaal Pedagogisch Hulpverlener (SPH-opleiding). Dat is de tweede scherpe kant. Er is een antroposofische SPH-opleiding aan de Hogeschool Leiden.
3. Aan de opleiding van diegenen die dit SPW-4 traject, de doorstroomopleiding, volgen betaalt het ministerie van OCW mee. U snapt dat is ook een scherpe.
4. Opleidingsactiviteiten, ook het coachen van cursisten, én de instroom van medewerkers die in de antroposofische zorgmethodiek zijn opgeleid beïnvloedt positief de kwaliteit van de heilpedagogische en sociaaltherapeutische zorg. Dat is de vierde scherpe kant.

U zult zich afvragen: snij je je met zó'n scherp mes niet in je vingers? Mijn antwoord is nee. Wij blijven zelf ook scherp door optimaal gebruik te maken van alle aanwezige deskundigheid. Deze deskundigheid komt óók van vier zijden binnen:

- a. Deskundigheid voor opleiden in de heilpedagogie en sociaaltherapie is internationaal verzameld in het Internationale Handboek Opleidingen Heilpedagogie/Sociaaltherapie. De inrichting van de applicatieopleiding maakt hier gebruik van.
- b. Deskundigheid van de cursist. Eerder verworven ervaring en kennis - competenties en kwalificaties - tellen mee voor het getuigschrift Therapeutisch Begeleider en voor het SPW-4 diploma.
- c. Deskundigheid van de heilpedagogie en sociaaltherapie in het algemeen. Deskundigen uit de praktijk zijn als docent betrokken bij het opleidingsleerproces.
- d. Deskundigheid van de instelling in het bijzonder. De coaches afkomstig uit de instelling van de cursist begeleiden de praktijk leerdoelen en bepalen of deze gehaald zijn.

De pilotfase van de opleiding zit er op. We zijn trots omdat we op intelligente wijze een scherpe opleiding hebben gemaakt, waar iedereen beter van werd. Dat dit is doorgedrongen tot het veld blijkt wel uit het feit dat de tweede opleiding overtekend was. Begin 2005 starten we een derde opleiding.

HPV-AGENDA

- 10 mei** 10.30 -14.00
Mandaatgroep Strategie
13.00-15.00
Werkgroep Financiën
hele dag
Applicatieopleiding
- 12 mei** 10.00 -12.15
Coördinatoren Overleg Basis Opleidingen
- 24 mei** hele dag
Applicatieopleiding
- 26 t/m 28 mei** hele dagen
Voortgezette Opleiding,
thema: de Grondsteenspreuk
en de Antroposofische Vereniging
- 28 mei** 16.30 -18.00
Cursusleiding Voortgezette Opleiding
- 4 juni** 13.00-20.00
Themadag 'Zijn wij wie wij zijn'
14.30 -17.00
Werkgroep Onderzoek
- 7 juni** 10.00 -12.30
Dagelijks Bestuur nr. 3
hele dag
Applicatieopleiding
- 9 juni** 10.00 - 12.15
Coördinatoren Overleg
Basis Opleidingen
- 16 t/m 18 juni** hele dagen
Voorgezette Opleiding,
thema: de menselijke
scholingsweg
- 18 juni** 10.15 - 15.30
Algemeen Bestuur nr. 3
(Zonnehuizen)
16.30 - 18.00
Cursusleiding Voorgezette
Opleiding
- 21 juni** 10.30 - 13.30
Dagelijks Bestuur nr. 4
hele dag
Applicatieopleiding

Sluitingsdatum Verbinding nr. 78 is 17 mei

Nieuwe naam voor Voortgezette Opleiding

Voortgezette Opleiding Heilpedagogie/ Sociaaltherapie heet voortaan Voortgezette Opleiding voor Therapeutische Begeleiding. Een nieuwe cursusgroep van de Voortgezette Opleiding start in september. De opleiding duurt 2 jaar en wordt in maandelijkse blokken van 3 dagen gegeven. In de opleiding zijn themagerichte blokken, kunstzinnig werken, supervisie en sociaal-organisatorische competenties belangrijke onderdelen. De opleiding wordt afgesloten met een diploma dat is ondertekend door dr. Michaela Glöckler namens de Medische Sectie van de Vrije Hogeschool voor Geesteswetenschap te Dornach, Zwitserland. De aanmeldingstermijn sluit op 15 juni. Brochures van deze opleiding zijn op te vragen via het HPV.

COLOFON

**9^e jaargang, nummer 77
mei 2004**

De Verbinding is het informatiebulletin van het Heilpedagogisch Verbond en verschijnt 10x per jaar. Het wordt gemaakt voor medewerkers, ouders en belangstellenden die betrokken zijn bij de heilpedagogie en sociaaltherapie. Verspreiding vindt plaats via de secretariaten en de huizen van de lidinstellingen van het HPV en het HPV secretariaat. Verzending naar huisadres is mogelijk. De samenstellers behouden zich het recht voor ingezonden mededelingen te redigeren.

**Inleveren kopij voor volgende Verbinding vóór 17 mei 2004.
Verschijningsdatum volgende Verbinding 5 juni 2004.**

Samenstelling: Bernard Heldt, Roelien Kort, Ageeth Koning.
Redactie: Mark van Seggelen, e-mail: mark@nieuwekoeien.nl
Hoofdredacteur: Bernard Heldt.
Productie: Buro Laga, Arnhem
Cartoon: Janet Steenhuis, Arnhem

Redactieadres:
Secretariaat Heilpedagogisch Verbond
Postbus 106
3970 AC Driebergen
Telefoon (0343) 44 99 00
Fax (0343) 44 99 09
E-mail hpv@heilpedagogie.nl
Website www.heilpedagogie.nl